

Tesne pred kolapsom

Chovatelia hydiny a jej spracovatelia počítajú týždne do kolapsu odvetvia. Roky neriešená situácia s lacnými dovozmi hydinového mäsa a vajícok im spôsobuje výrobné a existenčné problémy. Pokiaľ štát neprijme dostatočné ochranné opatrenia trhu a nepodporí domácu produkciu hydiny, budúci rok s chovom hydiny skončia viaceré firmy. Naše deti v školských jedálňach tak už budú úplne odkázané na zahraničné hydinové mäso, ktoré sa k nám vozí aj v nedostatočnej kvalite a poznačené potravinovými škandálmi.

Katastrofálny stav s výrobou a spracovaním hydiny bol dôvodom zorganizovania tlačovej besedy, ktorú 3. decembra pripravila Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora v spolupráci s Úniou hydínárov Slovenska.

Slovenskí producenti hydinového mäsa majú čoraz väčší problém presadiť svoje kvalitné produkty do zahraničných obchodných reťazcov, ktoré neustále zvyšujú dovozy a extrémne znižujú ceny dovážaného hydinového mäsa. Keďže náš trh s potravinami je úplne otvorený, na svoje pulty umiestňujú prebytky hydinového mäsa z okolitých krajín – Poľska, Ukrajiny, Rumunska a ČR.

Alarmujúce čísla

„Už len keď si predstavíme situáciu – a to sa nikoho nechcem dotknúť, kde sa v Poľsku a na Ukrajine a v akých podmienkach hydina chová a akým spôsobom sa k nám prepravuje, tak to musí byť pre politikov a verejnosť veľké memento. Naše detiedia v školských jedálňach len 20% slovenského hydinového mäsa a reštaurácie nám ponúkajú už len žalostných 5% slovenského hydinového mäsa“, uviedol alarmujúci stav predseda SPPK Emil Macho.

Aktuálne za prepadom vidieť aj následky covidovej pandémie a odstavenia segmentu HoReCa. Dlhodobou príčinou nedostatočná podpora výroby mäsa zo strany štátu a cenová politika obchodných reťazcov. Nákupné správanie sa spotrebiteľov negatívne masírujú aj masívne reklamy

nadnárodných obchodných spoločností, ktoré ponúkajú lacné hydínové mäso. Propagujú síce slovenské, ale väčšina z pultovej ponuky predstavuje hydina z dovozu.

„Chceme apelovať na kompetentných, aby sme vôbec zachovali niektoré chovy. Reálne nám hrozí situácia, že niektoré firmy budú musieť skončiť“, naznačil krízové scenáre Emil Macho.

Pokles odbytových cien za hydínové mäso spôsobil počas roku 2020 pokles tržieb chovateľov hydiny o 3,12 miliónov eur. Ďalších 6,2 miliónov eur museli chovateľom zaplatiť porážky hydiny vo forme vyššej nákupnej ceny za živú hydinu oproti okolitým krajinám. Podobne sa pokles odbytových cien dotkol aj porážok hydiny, ktorým počas roku 2020 klesli tržby o 9,3 miliónov eur. Vráťane platby vyššej nákupnej ceny za živú hydinu strata porážok hydiny počas roku 2020 narástla až o 15,5 miliónov eur.

Dovozy hydínového mäsa majú negatívny vplyv aj na potravinovú bezpečnosť SR. Výsledky veterinárnych kontrol a desiatky afér s dovážaným mäsom za posledných 10 rokov jednoznačne preukazujú, že pri dovážaných prebytkoch ide doslova o odpad, ktorý ohrozuje zdravie a zdravý vývoj spotrebiteľov. Najrizikovejšie skupiny spotrebiteľov ako sú deti, mládež a seniori najčastejšie konzumujú nekvalitné dovážané hydínové mäso z dôvodu jeho nízkej ceny.

Riešenia

Hydinári spolu s SPPK vidia štyri riešenia, ktoré môžu zastabilizovať zúfalý stav a kolabujúcu sebestačnosť v produkcii hydínového mäsa. Kľúčové bude vyčleniť finančné zdroje pre Štátnu veterinárnu a potravinovú správu na kontrolu enormných dovozov, okamžite sprísniť legislatívu označovania pôvodu mäsa. Podstatná bude aj väčšia mediálna osвета vlády a rezortného ministerstva, aby politici apelovali na občanov, čo nakupovať. Prioritu musí však mať vyššia štátna pomoc pre sektor hydiny.

Daniel Molnár, výkonný riaditeľ Únie hydinárov Slovenska, hovorí o cca. 8 mil. eur ročne, ktoré by

naštartovali odvetvie a ktorými by sme sa priblížili na úroveň podpory v Českej republike.

„Pokial' všetky okolité krajiny neustále zvyšujú produkciu hydínového mäsa a svoje prebytky umiestňujú za extrémne nízke ceny na náš trh, situácia na Slovensku je presne opačná. Sebestačnosť v produkcii hydínového mäsa v SR klesla za posledné 3 roky z takmer 70 % na 50,5 % v roku 2019 a tento negatívny trend pokračuje aj v posledných mesiacoch roku 2020. Od polovice roku 2020 evidujeme neustále výrazné znižovanie objemu produkcie živej jatočnej hydiny ako aj spracovaného hydínového mäsa v SR“, dodal Daniel Molnár.

Obchodnou politikou zahraničných reťazcov a nedostatočnou ochranou domácich výrobcov sa rútime priamo na dno priepasti, ktoré znamená zánik chovu a spracovania hydiny v SR a z ktorej nie je možný návrat. Chovatelia a spracovatelia túto kritickú situáciu nedokážu zvrátiť a bez prijatia účinných a dlhodobých opatrení môže viesť k úplnému zániku odvetvia.